

Udskriftsdato: 15. december 2025

2009/1 BTB 121 (Gældende)

Betænkning over Forslag til folketingsbeslutning om afskaffelse af muligheden for at indgå valgforbund i forbindelse med valg til Europa-Parlamentet

Ministerium: Folketinget

Betænkning

over

Forslag til folketingsbeslutning om afskaffelse af muligheden for at indgå valgforbund i forbindelse med valg til Europa-Parlamentet

[af Hans Kristian Skibby (DF) m.fl.]

1. Udvalgsarbejdet

Beslutningsforslaget blev fremsat den 2. februar 2010 og var til 1. behandling den 26. april 2010. Beslutningsforslaget blev efter 1. behandling henvist til behandling i Kommunaludvalget.

Møder

Udvalget har behandlet beslutningsforslaget i 2 møder.

2. Indstillinger og politiske bemærkninger

Et *flertal* i udvalget (udvalget med undtagelse af DF) indstiller beslutningsforslaget til *forkastelse*.

Et *mindretal* i udvalget (DF) indstiller beslutningsforslaget til *vedtagelse uændret*.

Dansk Folkeparti har fremsat B 121 for at afskaffe muligheden for at indgå valgforbund i forbindelse med valg til EU-Parlamentet.

Ifølge lov om valg af danske repræsentanter til Europa-Parlamentet, lov nr. 609 af 14. december 1977, er det tilladt partier og bevægelser at indgå valgforbund i forbindelse med valg til Europa-Parlamentet. Dengang valgte man, at der skulle være mulighed for at indgå landsdækkende valgforbund bl.a. for at sikre det brede politiske fundament, og for at mindre partier havde en chance for at opnå valg. I forbindelse med besvarelsen af (folketingsåret 2008-09) § 20-spørgsmål S 2228 den 20. maj 2009 henviste indenrigsministeren således også til, at muligheden for at indgå valgforbund tilgodeser de små partier.

Denne argumentation tager dog ikke højde for, at der i praksis er partier, der ikke har mulighed for at deltage i valgforbund. Der er ingen krav om, at de partier og bevægelser, der indgår valgforbund, skal være politisk enige. Men sådan er det i praksis. Både i forbindelse med EU-parlamentsvalg og i forbindelse med valg til kommuner og regioner. Ofte ser man partier, lister og bevægelser, der tilhører samme politiske fløj eller deler samme ideologi m.v., indgå valgforbund med hinanden. Dette er da også i langt de fleste tilfælde det mest hensigtsmæssige, idet det stiller vælgerne over for nogle klare valg. Muligheden for at indgå valgforbund er således heller ikke noget problem i forbindelse med kommunal- og regionalvalg. Det er derimod et stort problem i forbindelse med valg til Europa-Parlamentet, da hovedparten af de partier, der stiller op til valget, og som er repræsenteret i Folketinget, næsten alle er glødende tilhængere af et tættere EU-samarbejde. Dansk Folkeparti er undtagelsen, idet Enhedslisten ikke stiller op. Dermed har det nuværende valgsystem udviklet sig i en uhensigtsmæssig og mindre demokratisk retning.

Ikke mindst artiklerne i Politiken (juni måned 2009) omkring »handel« med stemmer har efter Dansk Folkepartis opfattelse påvist store demokratimæssige mangler i den nuværende valglov. Dansk Folkeparti finder det stærkt kritisabelt, at eksempelvis Socialdemokratiet og Socialistisk Folkeparti har lovet Det Radikale Venstre »økonomisk kompensation«, såfremt partiet ikke opnåede valg. Desuden kunne man i Politiken læse, at Venstre og Det Konservative Folkeparti ligeledes havde lavet en aftale med at give Liberal Alliance en betalt studietur til Strasbourg, såfremt dette parti ikke selv kunne drage nytte af deres

stemmer. Der er altså tale om koordineret politisk handel med vælgernes stemmer, hvor klingende mønt, busture eller praktikophold vil være en del af betalingen.

I forbindelse med det seneste europaparlamentsvalg var der indgået følgende valgforbund: 1) Socialdemokratiet, Det Radikale Venstre og Socialistisk Folkeparti. 2) Venstre og Det Konservative Folkeparti. 3) Junibevægelsen og Folkebevægelsen. Dansk Folkeparti indgik som eneste parti ikke i et valgforbund, idet et sådant ikke ville være muligt i praksis, da de to borgerlige partier ligger for langt fra Dansk Folkeparti i deres holdninger til EU-politik, og de to bevægelser ligger politisk og ideologisk alt for fjernt fra Dansk Folkeparti.

Antagelsen om, at det nuværende valgsystem altid tilgodeser de mindre partier, holder således ikke i praksis, idet der er situationer, hvor det ikke er muligt for alle partier at deltage i valgforbund. Danmark har desuden blot 13 medlemmer i EU-parlamentet. Det betyder, at der skal 7,7 pct. af stemmerne til at opnå et mandat, hvis der ikke var mulighed for at indgå valgforbund. Som situationen er med muligheden for at indgå valgforbund, kan der opstå en situation, hvor to små partier, der har indgået valgforbund, får henholdsvis 3,8 pct. og 3,9 pct. af stemmerne, og ville opnå et mandat på bekostning af et parti, der får 7,5 pct. af stemmerne, men som står uden for valgforbund. En sådan situation er vel heller ikke demokratisk.

Liberal Alliance, Inuit Ataqatigiit, Siumut, Tjóðveldisflokkurin og Sambandsflokkurin var på tidspunktet for betænkningens afgivelse ikke repræsenteret med medlemmer i udvalget og havde dermed ikke adgang til at komme med indstillinger eller politiske udtalelser i betænkningen.

En oversigt over Folketingets sammensætning er optrykt i betænkningen.

Erling Bonnesen (V) Sophie Løhde (V) Hans Christian Thoning (V) Per Bisgaard (V)

Flemming Damgaard Larsen (V) Hans Kristian Skibby (DF) fmd. Henrik Brodersen (DF)

Henrik Rasmussen (KF) nfmd. Jørgen S. Lundsgaard (KF) Rasmus Prehn (S) Maja Panduro (S)

Thomas Jensen (S) Lennart Damsbo-Andersen (S) Flemming Bonne (SF) Karl H. Bornhøft (SF)

Johs. Poulsen (RV) Line Barfod (EL)

Liberal Alliance, Inuit Ataqatigiit, Siumut, Tjóðveldisflokkurin og Sambandsflokkurin havde ikke medlemmer i udvalget.

Folketingets sammensætning

Venstre, Danmarks Liberale Parti (V)	47	Liberal Alliance (LA)	3
Socialdemokratiet (S)	45	Inuit Ataqatigiit (IA)	1
Dansk Folkeparti (DF)	24	Siumut (SIU)	1
Socialistisk Folkeparti (SF)	23	Tjóðveldisflokkurin (TF)	1
Det Konservative Folkeparti (KF)	18	Sambandsflokkurin (SP)	1
Det Radikale Venstre (RV)	9	Uden for folketingsgrupperne	2
Enhedslisten (EL)	4	(UFG)	

Oversigt over bilag vedrørende B 121

Bilagsnr.	Titel
1	1. udkast til betænkning